

Tvorba diakritiky

Co je diakritické znaménko?

Diakritické znaménko (akcent) je znak umístěný nad, pod, přes nebo vedle písmového znaku, aby češtině i slovenštině se vyskytují nad a vedle znaku. Používají se k vyjádření měkosti, délky nebo přízvuku/důraznosti. V českém jazyce nám diakritika pomáhá, krom jiného, rozeznávat významy slov, které by byly bez diakritiky naprosto identické. S její přítomností se mění význam, například „rozhod“ a „rozhod“.

Jak se diakritika tvoří?

Diakritika utváří znak a tak by s ním měla být i vizuálně spojena, nikoli fyzicky (v češtině).

Měla by odpovídat stylu váhy znaku a stínování, ke kterému je přidružena. Také velikost akcentu hraje svou roli.

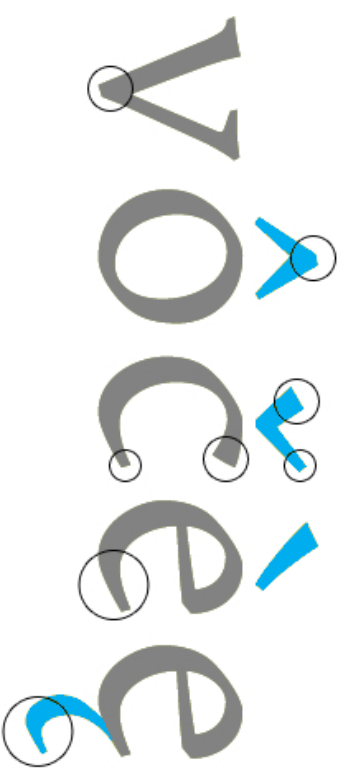
Rozdíl nalezneme u akcentů minusek, které jsou, co se do výšky týče, vyšší než u verzálek, ale jsou užší. Je to dáno úsporou místa nad verzálkami, jinak by se nám diakritika nemusela vejít do kuželky při zpětném porovnání z digitální písma. Taktéž by vznikal obrovský prostor nad mínuskami.

U škálování písma platí, čím menší písmo, tím čitelnější by akcent měl být, aby nezanikl a ani nevyčínal příliš a nerušil tak celkovou sazbu a čitelnost.

Další částí je centrování, které není vůbec jednoduché a jeho kritéria záleží na znaku, ke kterému se přidružuje. V některých případech může být akcent umístěn v matematickém, nebo optickém středu. Ale jsou i případy, které to vylučují a je potřeba jemné manipulace, která nebude mít za důsledek „utíkáni“ akcentu do strany. Vertikální pozicování může být na jednu linii, nebo na střed všech

znaků. Opět platí to, aby byl akcent v takové vzdálenosti, aby od znaku neutíkal.

V diakritice by se měla vyskytovat stejná stavba, jako v samotné písmu - využití průběhu kontrastů a zakončení. Při menších velikostech písma se musí počítat i s čitelností akcentu a ten by neměl být stejně kontrastní, jako u 2x většího písma. Je dobré se vyvarovat identické tvloušče akcentu a znaku, lepší je udělat jej o něho slabší, ale dát si pozor na tenké tahy.

(Matola by Veronika Burian)

Stavba diakritických znamének je již dobře zakořeněná a je dobré držet nejlíže základní struktury fontu. Diakritika by měla odpovídat stylu jeho písma, zařazení písma i jeho demografickému zařazení. Akcent by měl tvořit s celým fontem konzistentní celek a nerušil tak čitelnost a rodilý čtenář textu musí porozumět.

Správný kerning s diakritickým znaménkem?

Záleží na stylu každého typografa, ale bylo by dobré, aby diakritika nemohla nekolidovala s jinými znaky a aby neovlivňovala rozmezí mezi dvěma znaky příliš. To může nastat u spojení verzálky a mínusky s diakritikou, např. „Tě“. Čárku (dlížeň), například nad a/á, je dobré umístitovat.